

Akčný plán 2012 – 2013

1. Účasť MNO na plnení úloh verejnej správy a zadefinovanie oblastí spolupráce

Národná úroveň:

1. Jednotliví ministri pripravia a predstavia stanovisko, resp. deklaráciu vo vzťahu k tematickým/obsahovým oblastiam a formám účasti MNO na plnení úloh rezortu.¹⁸ Stanovisko bude obsahovať najmä témy a formy zapojenia MNO do:

- prípravy zákonov a podzákonných noriem v danom funkčnom období,
- prípravy strategických a koncepčných dokumentov,
- hodnotenia výsledkov rezortu a plnenia záväzkov vyplývajúcich z medzinárodných dohôd a národných programov,
- určenia priorít a mechanizmov (vrátane hodnotenia) dotačnej politiky rezortu na dané obdobie a okruhu ich prijímateľov, osobitne vo vzťahu k MNO,
- programovania, plánovania, implementácie a monitorovania rozvojových fondov, ktoré spravuje príslušný rezort,
- spôsobov a foriem komunikácie, ktoré bude rezort využívať pri informovaní MNO, ako aj pripravenosť ministerstva k dialógu ako s platformami MNO, tak aj s iniciatívami, ktoré sa sformujú k aktuálnym témam,
- výskumu, analýz a pilotných projektov v danom rezorte.

Uvedená deklarácia bude vnímaná ako prvý krok, ktorý umožní dlhodobejšie nastavenie vzájomných vzťahov. Cieľom tohto opatrenia by v budúcnosti mohla byť dlhodobá stratégia zapojenia MNO do spolupráce s daným rezortom, ktorá sa stane stabilnou súčasťou deklarácie. Ďalšou časťou deklarácie môže byť pomenovanie nových, inovatívnych možností spolupráce, ktoré umožnia rozšírenie a skvalitnenie vzájomných vzťahov.

Zodpovední: ministri vlády SR, splnomocnenec vlády SR pre rozvoj občianskej spoločnosti

Termín: apríl 2013

2. Vláda po konzultáciách s kľúčovými aktérmi občianskej spoločnosti¹⁹ na základe deklarácií vypracovanými jednotlivými ministerstvami schváli *Memorandum*

---

¹⁸ V situácii aká je napr. na Ministerstve zahraničných vecí SR, kde existuje „*Memorandum o porozumení medzi Ministerstvom zahraničných vecí SR a Platformou mimovládnych rozvojových organizácií*“, sa toto memorandum len doplní o chýbajúce aspekty.

o porozumení. V memorande pomenuje východiskové hodnoty a postoje vo vzťahu k občianskej spoločnosti a participácii, princípy vzťahu s organizovanými iniciatívami i rôznymi typmi mimovládnych neziskových organizácií a pomenuje oblasti spolupráce s MNO. Súčasťou Memoranda bude aj zámer vytvorenia stálej platformy pre dialóg medzi štátom a občianskou spoločnosťou, ktorá by okrem dialógu s MNO vytvárala príležitosti pre verejnú diskusiu o závažných otázkach spoločnosti, podporu aktívnych občanov a posilňovanie občianskeho kapitálu.

Zodpovední: ministri vlády SR, splnomocnenec vlády SR pre rozvoj občianskej spoločnosti

Termín: jún 2013

3. V dialógu s MNO²⁰ vyhodnotiť transparentnosť, efektívnosť a dopady fungovania dotačných programov rezortov, v ktorých sú oprávnenými žiadateľmi MNO, navrhnúť a realizovať úpravy a prípadne zmeny. Súčasne, v prípade, že neexistuje, vytvoriť mechanizmus pravidelného hodnotenia (evaluácie) efektivity, transparentnosti a dopadov dotačného programu.

Zodpovední: ministri vlády SR a predsedovia ostatných ústredných orgánov štátnej správy, splnomocnenec vlády SR pre rozvoj občianskej spoločnosti

Termín: september 2013

4. V dialógu s predstaviteľmi MNO²¹ identifikovať jednu verejnú politiku²² mimo originálnej pôsobnosti územnej samosprávy, na ktorej návrhu a implementácii budú spolupracovať ministerstvo a platforma MNO pôsobiaca v danej téme. Vytvoríť pracovnú skupinu z predstaviteľov ministerstva, predstaviteľov platformy a MNO, expertov a ďalších

---

¹⁹ Pod kľúčovými aktérmi občianskej spoločnosti rozumieme jednotlivcov a organizácie, ktorí dlhodobo pôsobia v občianskej spoločnosti, a to buď prácou v MNO, alebo ako občianski aktivisti, väčšinu sú spojení s konkrétnou témou, v ktorej verejne vystupujú a ovplyvňujú širšie skupiny v občianskej spoločnosti. Medzi kľúčových aktérov patria aj strešné, sieťové, reprezentatívne a koordinačné organizácie a platformy. Výber kľúčových aktérov sa líši podľa diskutovanej témy, výber konkrétnych predstaviteľov musí zabezpečovať zastúpenie rôznorodých názorových prúdov v diskutovanej téme. Identifikovanie kľúčových aktérov odporúčame konzultovať s Radou pre ľudské práva, národnostné menšiny a rodovú rovnosť a Výborom pre mimovládne neziskové organizácie.

²⁰ V prípade záujmu ďalších skupín oprávnených žiadateľov odporúčame včleniť aj zástupcov týchto skupín do procesu hodnotenia dotačného programu.

²¹ Dialóg je možné začať v rezortoch, v ktorých existuje platforma MNO, resp. strešnou/strešnými organizáciami. Celý proces dialógu je nevyhnutné udržať otvorený pre vstup a zapojenie sa ďalších zástupcov MNO, ktoré pôsobia v danej téme/oblasti.

²² Pod pojmom verejná politika rozumieme napr. legislatívny zámer, zámer reformy, koncepciu, stratégiu a program, t. j. koncepčno-strategický materiál, ktorý má dlhodobý dopad na zainteresovaných aktérov (v tomto prípade najmä MNO) a občanov.

zainteresovaných aktérov, ktorej úlohou bude návrh verejnej politiky. Na jednej verejnej politike zrealizovať spoluprácu rezortu a MNO pri formulovaní jej zamerania, priorít, cieľových skupín a nástrojov/opatrení.

Zodpovední: MPSVR SR, MŽP SR, MZV SR, MŠVVaŠ SR, MK SR, MZ SR, MDVRR SR, podpredseda vlády pre ľudské práva a menšiny, splnomocnenec vlády SR pre rozvoj občianskej spoločnosti

Termín: december 2013

5. Pripraviť analýzu kompetencií územnej samosprávy vrátane ich finančného zabezpečenia s odporúčaním pravidiel pre poskytovanie verejných služieb (ako napr. rovnosť všetkých typov organizácií v prípade totožného napĺňania cieľov a štandardov, viaczdrojové financovanie, atď.)

Zodpovední: Úrad vlády, splnomocnenec vlády SR pre rozvoj občianskej spoločnosti

Termín: december 2013

6. Priebežne mapovať mechanizmy spolupráce medzi verejnou správou a MNO a ich foriemi financovania. Systematicky vyhodnocovať jednotlivé mechanizmy spolupráce vrátane spôsobu ich financovania (sociálne a ekonomické efekty, výhody a nevýhody v porovnaní s plánovanými cieľmi, ako aj neočakávané dopady) ako aj spôsoby financovania MNO.

Zodpovedný: Splnomocnenec vlády SR pre rozvoj občianskej spoločnosti

Termín: december 2013

7. V procese programovania, monitorovania a hodnotenia štrukturálnych fondov, Nórskeho finančného mechanizmu, Finančného mechanizmu EHP a Švajčiarskeho finančného mechanizmu, Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka, Európskeho fondu námorného a rybného hospodárstva reálne uplatňovať princíp partnerstva, t.j. poskytovať všetky relevantné informácie o procese a obsahu programovania, monitorovania a hodnotenia verejnosti a pri strategických rozhodnutiach poskytovať aspoň 10-dňový časový rámec na pripomienkovanie MNO a verejnosťou. Vo všetkých orgánoch vytváraných na základe princípu partnerstva (napr. poradných radách, výboroch a pracovných skupinách) zabezpečiť dostatočné zastúpenie zástupcov MNO. Zástupcovia MNO budú nominovaní Radou vlády pre ľudské práva, národnostné menšiny a rodovú rovnosť a Výborom pre mimovládne neziskové organizácie (podľa tematickej príslušnosti) transparentným a jednoznačným mechanizmom so zohľadnením kritéria kompetentnosti zástupcov MNO vo vzťahu k tematickému zameraniu poradného orgánu.

Zodpovední: MDVRR SR, MPSVR SR, MŽP SR, MŠVVaŠ SR, MZV SR, MF SR, MPRV SR, MH SR, MK SR, MZ SR, podpredseda vlády SR pre ľudské práva a menšiny, splnomocnenec vlády SR pre rozvoj občianskej spoločnosti

Termín: december 2012

8. Vytvoriť medzirezortnú komisiu, ktorou úlohou bude vylúčiť duplicitu financovania z verejných prostriedkov štrukturálnych fondov, Nórskeho finančného mechanizmu, Finančného mechanizmu EHP a Švajčiarskeho finančného mechanizmu ako aj dotácií a vypracovať opatrenia pre odstránenie nedostatkov. Ďalšou úlohou komisie bude koordinácia a výmena informácií medzi všetkými programami poskytujúcimi dotácie.

Zodpovedný: splnomocnenec vlády SR pre rozvoj občianskej spoločnosti

Termín: jún 2013

9. Navrhnuť a zrealizovať program podpory partnerov štátu, t. j. platforiem, strešných či koordinačných organizácií MNO, alebo ad hoc koalícií, ktoré v dialógu so štátom môžu zastupovať názory širšej skupiny MNO, a to na základe tematického zamerania alebo geografického pôsobenia.

Zodpovedný: splnomocnenec vlády SR pre rozvoj občianskej spoločnosti

Termín: december 2012

Regionálna úroveň:

10. Pripraviť novelizáciu zákona o podpore regionálneho rozvoja (zákon č. 539/2008 Z. z.) v oblasti procesu tvorby dokumentov (napr. PHSR), a to doplnením podrobnejších pravidiel zapájania zainteresovaných aktérov a verejnosti do ich tvorby a aktualizácie. Presnejšie zadefinovať, čo sa rozumie pod princípom partnerstva a zadefinovať, aké organizácie, inštitúcie, prípadne jednotlivci sú vnímaní ako sociálno-ekonomickí partneri t. j. zainteresovaní aktéri, ktorí vstupujú do tvorby dokumentov pri uplatnení partnerstva. Zakotviť status účastníka konania (podľa správneho poriadku) pre partnerov (príp. sociálno-ekonomických partnerov) vo vzťahu k tvorbe, implementácii a aktualizácii rozvojových plánov a koncepcií regionálnej samosprávy. Súčasne v zákone zadefinovať pojem konflikt záujmov a procedúry jeho minimalizácie. Zákon bude pripravovaný a prerokovaný s relevantnými partnermi v dostatočnom časovom predstihu.

Zodpovední: MDVRR SR, splnomocnenec vlády SR pre rozvoj občianskej spoločnosti

Termín: jún 2013

11. Uplatniť princíp partnerstva pri príprave, implementácii a aktualizácii regionálneho operačného programu (ROP) vo vzťahu k zapájaniu predstaviteľov MNO a ďalších socioekonomických partnerov a v pracovných skupinách (napr. monitorovacím výbore) zabezpečiť vyvážené zastúpenie jednotlivých sektorov a občianskych organizácií, ktorí budú nominovaní transparentným a jednoznačným mechanizmom.

Zodpovední: Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR, Úrad splnomocnenca vlády SR pre rozvoj občianskej spoločnosti

Termín: december 2013

2. Podpora aktívnych občanov a otvorené vládnutie

1. Na základe súčasných analýz zmapovať uplatňovanie existujúcej legislatívy a mechanizmov zabezpečujúcich slobodný prístup k informáciám (zákon č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov), prístupnosť informácií pre osoby so zdravotným postihnutím a seniorov (zákon č. 275/2006 Z. z. o informačných systémoch verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov a Výnos Ministerstva financií č. 312/2010 o štandardoch pre informačné systémy verejnej správy) ako aj pre deti a mladých ľudí a účasť verejnosti na rozhodovaní (napr. zákon č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov, uplatňovanie Aarhuského dohovoru). Vypracovať nové analýzy v prípade nedostatočného zmapovania uvedených problematik a urobiť medzinárodné porovnanie. Navrhnuť opatrenia, ktoré zabezpečia uplatňovanie už platných legislatívnych úprav a navrhnuť ich prípadne zmeny na základe požiadaviek EÚ. V prípade potreby navrhnuť legislatívne zmeny, ktoré umožnia priame zapojenie občanov do rozhodovania verejnej správy a využitie moderných technológií pri prístupe k informáciám.

Zodpovední: Ministerstvo spravodlivosti SR, Ministerstvo financií SR, Ministerstvo životného prostredia SR, splnomocnenec vlády SR pre rozvoj občianskej spoločnosti,

Termín: december 2012

2. Zmapovať potreby občanov a neziskových organizácií vo vzťahu k legislatíve týkajúcej sa zakladania a fungovania rôznych typov MNO, účasti verejnosti na rozhodovaní, dobrovoľníctva a darcovstva. Na základe zmapovaných potrieb navrhnuť novely existujúcich zákonov alebo návrhy nových zákonov.

Zodpovední: Ministerstvo vnútra SR, splnomocnenec vlády SR pre rozvoj občianskej spoločnosti

Termín: jún 2013

3. Vyhodnotiť a v prípade potreby navrhnuť riešenia, ktoré budú viesť k zefektívneniu fungovania registrov MNO.

Zodpovedný: splnomocnenec vlády SR pre rozvoj občianskej spoločnosti

Termín: júl 2013

4. V štrukturálnych fondoch a dotačných mechanizmoch rezortov zmapovať možnosti a vytvoriť priestor (najmä upravením administratívnych požiadaviek a finančných rámcov) na vznik programov so zníženým prahom umožňujúcim udeľovanie malých grantov malým a začínajúcim mimovládnym organizáciám prípadne neformálnym alebo neregistrovaným občianskym iniciatívam (len z dotačných mechanizmov rezortov) prostredníctvom blokových grantov pre sprostredkovateľské, alebo komunitné nadácie.

Zodpovední: MDVRR SR, MPSVR SR, MŽP SR, MŠVVaŠ SR, MZV SR, MF SR, MPRV SR, MH SR, MK SR, podpredseda vlády SR pre ľudské práva a menšiny, splnomocnenec vlády SR pre rozvoj občianskej spoločnosti

Termín: jún 2013

5. Navrhnuť a implementovať Program podpory dobrovoľníctva a dobrovoľníckych centier.

Zodpovední: Ministerstvo vnútra SR, splnomocnenec vlády SR pre rozvoj občianskej spoločnosti

Termín: jún 2013

6. Navrhnuť nezávislý finančný mechanizmus na podporu mimovládnych neziskových organizácií a aktivít zameraných na obhajobu verejného záujmu (občiansku advokáciu) a stráženie demokracie (watchdogové organizácie a aktivity), ktoré poskytujú spätnú väzbu verejnej správe a plnia kontrolnú funkciu.

Zodpovedný: splnomocnenec vlády SR pre rozvoj občianskej spoločnosti

Termín: jún 2013

7. Zabezpečiť pokračovanie financovania MNO prostredníctvom mechanizmu daňovej asignácie fyzických osôb a právnických osôb ako modelu, ktorý zabezpečuje vysokú mieru nezávislosti a transparentnosti rozhodovania o pridelení verejných prostriedkov. Posilňovať opatrenia zvyšujúce informovanosť darcov o príjemcoch asignácie, ako aj o využití prostriedkov získaných z asignácie a zvyšovať transparentnosť využitia prostriedkov asignovaných právnickými osobami.

Zodpovední: Ministerstvo financií SR, splnomocnenec vlády SR pre rozvoj občianskej spoločnosti

Termín: jún 2013

8. Zmapovať možnosti a prijať legislatívne nástroje na podporu individuálneho darčovstva.

Zodpovední: Ministerstvo financií SR, splnomocnenec vlády SR pre rozvoj občianskej spoločnosti

Termín: december 2012

3. Podpora verejnej diskusie o závažných otázkach spoločnosti

1. Navrhnuť program zameraný na podporu verejnej diskusie a sociálnych kampaní v témach kľúčových pre slovenskú spoločnosť.

Zodpovedný: splnomocnenec vlády SR pre rozvoj občianskej spoločnosti

Termín: jún 2013

2. Vytvoriť spoluprácu medzi splnomocnencom vlády SR pre rozvoj občianskej spoločnosti a RTVS, ktorej cieľom bude dosiahnutie systematického mapovania významných tém a iniciatív občianskej spoločnosti a zabezpečenie prítomnosti širokého spektra MNO pôsobiacich na Slovensku vo verejnoprávných médiách.

Zodpovedný: Splnomocnenec vlády SR pre rozvoj občianskej spoločnosti

Termín: december 2012

3. Navrhnuť program na podporu výskumných aktivít týkajúcich sa stavu občianskej spoločnosti na Slovensku. Medzi prvé úlohy patrí aj zmapovanie súčasného stavu a trendov týkajúcich sa cirkví a náboženských spoločností ako súčasti občianskej spoločnosti na Slovensku.

Zodpovedný: splnomocnenec vlády SR pre ROS

Termín: jún 2013

4. Kontrola plnenia Akčného plánu 2012-13

1. Realizovať pravidelné ročné hodnotenie a kontrolu realizácie Akčného plánu a vypracovať správu. Výsledky hodnotenia plnenia Akčného plánu splnomocnenec vlády SR pre rozvoj občianskej spoločnosti predloží, po prerokovaní na Rade vlády pre ľudské práva, národnostné menšiny a rodovú rovnosť a vo Výbore pre MNO, vláde SR.

Zodpovedný: ministri vlády SR, splnomocnenec vlády SR pre rozvoj občianskej spoločnosti

Termín: každoročne k 31.12.

2. Vypracovať v spolupráci s kľúčovými aktérmi občianskej spoločnosti, prerokovať na Rade vlády pre ľudské práva, národnostné menšiny a rodovú rovnosť a vo Výbore pre MNO a predložiť vláde SR návrh Akčného plánu na roky 2014-15.

Zodpovedný: splnomocnenec vlády SR pre rozvoj občianskej spoločnosti

Termín: december 2013

ⁱ Bútorá, M., Bútorová, Z., Strečanský, B., Ondrušek D., a Mesežnikov, G. (ed.) (2011): *Štúdia súčasného stavu občianskej spoločnosti na Slovensku*. http://tretisektor.gov.sk/data/files/1591_studia-sucasneho-stavu-os-na-slovensku.pdf

ⁱⁱ Bútorá, M., Bútorová, Z., Strečanský, B., Ondrušek, D., a Mesežnikov, G. (ed.) (2011). *Štúdia trendov občianskej spoločnosti na Slovensku*. http://tretisektor.gov.sk/data/files/1539_studia-trendov-vyvoja-os-na-slovensku.pdf

ⁱⁱⁱ Dahrendorf, R. (2000). Občianská spoločnosť. In: Pongs, A.: *V jaké spoločnosti žijeme?* (str. 79 – 95). Praha: ISV nakladateľstvá.

^{iv} Diamond, L. (1994). Rethinking Civil Society: Toward Democratic Consolidation, *Journal of Democracy*, 5 (3), str. 4 – 17.

^v Putnam, R. D. (1993). *Making democracy work: Civic Traditions in Modern Italy*. Princeton: Princeton University Press.

^{vi} Bútorá, M., Bútorová, Z., Strečanský, B., Ondrušek D., a Mesežnikov, G. (ed.) (2011): *Štúdia súčasného stavu občianskej spoločnosti na Slovensku*.

^{vii} Bútorá, M., Bútorová, Z., Strečanský, B., Ondrušek, D., a Mesežnikov, G. (ed.) (2011). *Štúdia trendov občianskej spoločnosti na Slovensku*.

^{viii} Kollár, M., Mesežnikov, G., Bútorá, M. (ed.) (2011). *Slovensko 2010: Správa o stave spoločnosti a demokracie a o trendoch na rok 2011*. Bratislava. IVO

^{ix} Plichtová, J. (Ed.) (2010). *Občianstvo, participácia a deliberácia na Slovensku: teória a realita*. Bratislava, Veda SAV.

^x Bútorá, M., Bútorová, Z., Strečanský, B., Ondrušek, D., a Mesežnikov, G. (ed.) (2011). *Štúdia trendov občianskej spoločnosti na Slovensku*.

^{xi} Brozmanová Gregorová, A., Matulayová, T., Mračková, A., Vavrinčíková, L., Vlašiččová, J. (2011). *Dobrovoľníctvo, keď pomoc baví a zábava pomáha*, Úrad vlády SR

^{xii} Bútorá, M., Bútorová, Z., Strečanský, B., Ondrušek, D., a Mesežnikov, G. (ed.) (2011). *Štúdia trendov občianskej spoločnosti na Slovensku*.

^{xiii} Bútorá, M., Bútorová, Z., Strečanský, B., Ondrušek, D., a Mesežnikov, G. (ed.) (2011). *Štúdia súčasného stavu občianskej spoločnosti na Slovensku*,.

^{xiv} Bútorá, M., Bútorová, Z., Strečanský, B., Ondrušek, D., a Mesežnikov, G. (2011). *Štúdia trendov občianskej spoločnosti na Slovensku*.

^{xv} Ibid.